

Secundària

Llengua catalana

Història

Activitat 14: Personatges històrics i destacats

Descripció:

La present fitxa només és indicativa o orientativa. Assenyala alguns dels molts aspectes que hom pot treballar a l'aula sobre els personatges que apareixen en cadascun dels mapes. Cada aspecte requereix un enfocament propi i cada enfocament és possible a través d'activitats diverses. Les activitats podran ser de recerca, d'elaboració de productes (biografia, cronologia, etc.), de lectura (escriptors), visita (museus) o contemplació (obra pictòrica, edifici, etc.), de creació (en funció de l'obra contemplada o llegida), entrevistes, etcètera. L'experiència de cada docent i les característiques de cada grup classe són els eixos clau per a la selecció i implementació de les activitats i de la metodologia per a cada cas.

Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Identificar el personatge i conèixer la seva biografia entesa en una successió cronològica de fets històrics rellevants. • Conèixer els trets principals de la seva obra en els contextos històric i geogràfic generals. • Valorar críticament la importància del seu treball en el context local, nacional o internacional. • Estudiar una obra, producció, treball, etc., del personatge en qüestió. • Valorar el ressò o la influència del treball del personatge a la Serra. • Valorar, si és possible, de quina manera el fet d'haver nascut o viscut a la Serra ha determinat o influït en la vida i, al seu cas, en l'obra del personatge. • Compartir els resultats i productes amb centres escolars de la mateixa àrea compresa en el mapa propi o amb d'altres mapes.
Conceptes clau	<ul style="list-style-type: none"> • Biografia • Cronologia • Bibliografia • Obra
Durada	L'escaient a l'activitat concreta dissenyada pel professorat.
Material recomanat	<ul style="list-style-type: none"> • Mapes dels tres sectors de Tramuntana • Càmera fotogràfica (optatiu)
Organització participants	<ul style="list-style-type: none"> • Individual • Petit grups (3-4 persones) • Grup - classe

Metodologia

1. Prèviament a la proposta d'activitats concretes, hom ha de presentar el tema, en aquest cas els personatges que apareixen en el mapa de la zona, els objectius que es pretén assolir, l'organització inicial i els recursos disponibles. La classe o els grups o equips que la formen poden triar un personatge concret entre els diferents personatges que s'han assenyalat en cada mapa.

2. Els alumnes, un cop triat el personatge, fan una breu recerca inicial d'informació relativa al personatge i a la seva obra i influència.

3. A continuació es realitza una posada en comú, per equips, de la informació disponible, i tot seguit s'elabora la biografia i la cronologia en què aquesta es desenvolupa, tot remarquant els fets històrics, econòmics i/o culturals més importants.

4. En base a l'anterior, hom pot proposar i dissenyar les diferents activitats que millor escauen a cada personatge. No és el mateix una escriptora (Xesca Ensenyat o Carme Riera) que un científic (Guillem Colom, Waldren, el pare Bonafè), un arquitecte (Joan Rubió) que un filantrop (Guillem Cifre de Colonya), etcètera. Tampoc no és el mateix afrontar l'estudi d'un personatge històric de grandíssima rellevància que un personatge important només en un municipi concret. Les aportacions del pintor Llorenç Cerdà no són ni signifiquen el mateix que les de Robert Graves. Si apurem, tampoc no és el mateix parlar de l'empenta de Clara Hammerl o de la Caterina Homar o de la de George Sand. Cada personatge ofereix múltiples possibilitats d'aprofitament didàctic que seran determinades en funció de la iniciativa del professorat o de la mateixa dinàmica dels interessos del grup classe i/o dels diferents equips.

5. Per a la valoració crítica de l'obra, ressò i influència del personatge i la seva obra en la Serra de Tramuntana i en àmbits més extensos (Mallorca, Països Catalans, Espanya, internacionals) caldrà establir un període de propostes de lectura, de visites, d'elaboració d'itineraris, etc. Cadascuna d'aquestes propostes implica un temps de dedicació que dependrà de l'activitat proposada i de les seves derivacions. Caldrà, en aquest sentit, una clara i estricta planificació i una prioritització. No es podrà fer tot. No és el mateix llegir una obra literària, que organitzar i realitzar una visita a una casa on hagi viscut o nascut el personatge, ídem per a una excursió per anar a veure un edifici o visitar un museu, fer un itinerari, etc.

6. Les diferents activitats poden ser distribuïdes entre els diferents equips. Un d'ells pot preparar l'excursió o la visita, un altre pot recollir imatges del personatge i la seva obra, un altre pot preparar una exposició al centre amb llibres del personatge, si és un escriptor, o un power point amb portades de llibres o amb fotografies del personatge que pugin ser trobades a les xarxes, etcètera. Recomanam la producció i l'exposició en els centres de materials propis: cartells, panells amb biografia i cronologia, power points, vídeos, itineraris, pàgina web, etc.

7. En el cas de personatges vius o amb parents vius o amb estudiosos i coneixedors de la seva obra, és molt interessant i enriquidor realitzar activitats que permetin contacte personal directe: entrevistes, visites a l'aula, correspondència, xats, itineraris guiats, etc. Sempre de forma planificada i organitzada. Recordem que tota activitat didàctica té tres moments: abans, durant i després. Com a mínim.

Si en un mateix mapa figuren personatges dedicats a una mateixa activitat (investigació, literatura, pintura, etc.) pot resultar important poder arribar a assenyalar les semblances i les diferències entre ells en funció de les seves obres i fins i tot de les seves biografies.

Sempre resultarà d'un gran interès compartir les elaboracions pròpies (les que corresponen al mapa on està situat el nostre centre) amb les elaboracions procedents de centres escolars d'altres localitats de la Serra (situades, doncs, en altres mapes).

Recursos necessaris

Per dur a terme l'activitat, el professorat ha de disposar d'informació sobre:

- El personatge del qual es vulgui fer l'activitat i sobre quines varen ser les seves aportacions per a la cultura i el coneixement.
- Quins són els personatges del municipi i dels municipis del voltant.

Per saber-ne més:

Reportatge:

Serra de Tramuntana. IB3 . (16 d'abril de 2015). Robert Graves a Deià. Recuperat de:

https://www.youtube.com/watch?v=_897gpOdkcE